



FRAMTIDSUTSIKTER

I årets riksdagsdebatt om försvarsanslagen (Ufl nr 2 sid 40) yttrade försvarsministern bl a, att oförändrade försvarsanslag under ett antal år skulle komma att medföra en kraftig nedskärning av vår försvarsorganisation, kanske med så mycket som en tredjedel. Siffermässiga belägg för detta kan man lätt finna genom studium av den förra hösten framlagda tioårsplanen för försvaret (Alltjämt ett starkt försvar, Kontakt med krigsmakten nr 9 - 10, Ufl nr 6/1954). Dessa fakta är avgörande, särskilt för flygvapnet, där materielkostnaderna drar tre fjärdedelar av årsbudgeten. När nu optimistiska bedömare i pressen redan börjar spekulera i en fridsammare värld, där hög försvarsberedskap icke längre är av nöden, kan det vara på sin plats att något förklara hur det förhåller sig med flygvapnets kostnader nu och framdeles.

Flygvapnets årsbudget uppgår för budgetåret 1955/56 (liksom för 1954/55) till omkring 680 milj kr, varav 444 till anskaffning av flygmateriel. Den "rullande" materielplanen upptar för tiden 1955 - 62 oförändrat samma årliga belopp till flygmateriel, d v s s:a 3.106 milj kr på 7 år. För flygvapnet begärdes en total årsbudget för 1955/56 på 726 milj kr, varav 472 milj till flygmaterielanskaffning, och 3.323 milj kr i sjuårsplanen. Prutningen uppgår sålunda till 47 milj på hela budgeten, 28 milj på nästa års flygmaterielanslag och 217 milj på sjuårsplanen.

Av prutningen är otvivelaktigt de 217 miljonerna - 31 milj om året - allvarligast. De redovisas bl a som behov för att täcka merkostnader på grund av redan inträffad teknisk utveckling, för anskaffning av spaningsflygplan och för anskaffning av jaktflygplan. Om dessa brister icke rättas till, kommer flygvapnets fastställda och nuvarande flygplanbestånd att nedgå inom en nära framtid. Man kan nämligen icke förlänga de hos oss redan väl tilltagna livslängderna för krigsflygplan. När våra nuvarande flygplan uppnår åldersstrecket, måste de bort ur organisationen. Om det då inte finns moderna ersättare färdiga, blir det fråga om indragning av hela förband. Att rasera ett flygvapen är lätt; det är endast att underlåta materielens tidsenliga rytmiska förnyelse. Nedskärningen av flygvapnets styrka kommer att följa automatiskt, om icke de nyss nämnda bristerna i sjuårsplanen rättas till vid 1956 års riksdag.

Den hotande tillbakagången bör ses mot bakgrunden av riksdagens beslut av 1948-49 rörande flygvapnets förstärkning. Detta beslut har delvis, men icke till fullo, genomförts, just på grund av att de stigande materielkostnaderna icke mötts av motsvarande anslag. Saken har även uppmärksamats av statsutskottet, som i sitt utlåtande (nr 4, s 48) understryker angelägenheten av att beslut rörande den fortsatta anskaffningen av flygplan fattas i så god tid, att produktionen av dessa planenligt kan fortgå. Då man på sina håll i pressen nyligen antagit, att flygvapnet är väl försörjt tack vare sin "rullande" materielplan, är detta sålunda ett stort misstag. En oförändrad plan, även ett uppskov med lösningen på lång sikt, betyder att flygvapnet tunnas ut av brist på näring.

Vådhan av att icke vidmakthålla flygvapnet belyses av överbefälhavarens "Riktlinjer", som (sid 337) konstaterar: "Den stegrade verkan av luftkrigets anfallsmedel skärper kravet på ett verksamt försvar mot dessa. Luftförsvaret måste göras så starkt att såväl hemort som stridskrafter få erforderlig uthållighet. Varken lant-, sjö- eller flygstridskrafter kun-

na utveckla sin fulla styrka utan effektivt luftförsvar". I enlighet med denna grundtanke förordade riktlinjerna en förstärkning av flygvapnet och en betydande stegring av dess kostnadsram. Därvid syntes möjligt att, (sid 339) "utan att målsättningen uppgives, något minska armé- och marinstridskrafternas omfattning".

Kostnaderna för flygvapnet skulle enligt Riktlinjerna under de första fem åren vara i genomsnitt 135 milj kr högre per år än nu. Av ökningen är ungefär 70 milj årligen beroende på den föreslagna kvantitativa förstärkningen. Återstoden, eller ungefär 65 milj årligen, erfordras för att hålla det nuvarande flygvapnet i tidsenligt skick och vid oförändrad numerär.

I den försvarsdiskussion, som nu synes vara på väg, måste de fakta som här framlagts stå klara. Ett ytterligare uppskov med beslutet om flygmaterielanskaffningen på lång sikt betyder i själva verket ett beslut i rakt motsatt riktning mot överbefälhavarens Riktlinjer - en försvagning i stället för en förstärkning av flygvapnet.
